

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще

Европейски социален фонд

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО МУЗИКА МОДУЛ 1. „МУЗИКАЛНА КУЛТУРА”

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА НА МОДУЛА

Обучението в модул „Музикална култура” е насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения, свързани с разбиране възможностите за въздействие на различните музикални форми и средства в музикалната култура. Обръща се внимание върху развитието на умения за наблюдение и откриване на елементи на формата, жанра и анализиране на жанровите особености в музиката. Развиват се умения за ориентиране в стиловете на сериозната и популярната музика с възможности за създаване на личен репертоар от музикална литература. Основна цел е изграждането на културни компетентности на ученика.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ

Теми	Очаквани резултати	Нови понятия
1. Музика, култура, общество		
1.1. Музиката в живота на човека	<ul style="list-style-type: none"> Коментира мястото на музиката, съпътстваща живота на хората; 	<ul style="list-style-type: none"> фолклорно действие професионализъм, аматьорство

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

	<ul style="list-style-type: none"> • Познава връзката на музиката с религиозните вярвания, обредността и бита; • Анализира различните функции на музиката; • Знае мястото на музиката в основни форми на традиционния фолклор. 	
1.2. Етапи в историческото развитие на музикалната култура от Древността до XIX век	<ul style="list-style-type: none"> • Ориентира се в развитието на музиката през Древността; • Познава особеностите на музиката в епохата на Средновековието. Познава особеностите на европейската музика през Средновековието; • Знае спецификата и основните представители на музикалния Ренесанс; • Знае спецификата и основните представители на музикалния Барок; • Познава спецификата и основните представители на Виенския класицизъм; • Ориентира се в многообразието на музикалния Романтизъм. 	<ul style="list-style-type: none"> • синкретично изкуство • светска и църковна музика • Ренесанс • Барок • Класицизъм • Романтизъм
1.3. Характерни явления в музикалната култура на XX век	<ul style="list-style-type: none"> • Различава основни направления в музиката на XX век; • Анализира взаимовръзките на музиката с другите изкуства; • Запознава се с художествени музикални произведения от XX век; • Прави паралели между музиката на XX век и тази от други епохи. 	<ul style="list-style-type: none"> • Импресионизъм • Експресионизъм • Веризъм • Неокласицизъм
1.4. Фолклор и професионално творчество	<ul style="list-style-type: none"> • Знае примери за отношението фолклор – професионални творци в различните видове музика; 	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

	<ul style="list-style-type: none"> Знае основни взаимоотношения между творчество и изпълнителство във фолклора и фолклороподобните практики. 	
1.5. Музикални тенденции в съвременното общество	<ul style="list-style-type: none"> Познава социалната функция на музиката в съвременното общество; Знае типични български и балкански примери, вписващи се в World Music. 	<ul style="list-style-type: none"> шоубизнес World Music
2. Силове в музиката		
2.1. Силове в европейското композиторско творчество	<ul style="list-style-type: none"> Различава стиловите характеристики на музиката от различни епохи; Познава художествените методи на композитори от различни стилове. 	<ul style="list-style-type: none"> стил на епоха композиторски почерк
2.2. Национален стил в музиката	<ul style="list-style-type: none"> Определя стилови особености в музиката на композитори с различна национална принадлежност; Определя стила на познати музикални произведения. 	
2.3. Български национален стил	<ul style="list-style-type: none"> Анализира стилистични особености на творби от български композитори; Разграничава по стилистичен признак творби от български и чужди автори. 	
2.4. Изпълнителски стил	<ul style="list-style-type: none"> Различава интерпретацията на известни изпълнители; Познава изпълнителски стилове от фолклорните области в България. 	<ul style="list-style-type: none"> интерпретация
2.5. Класика и съвременност – стилови взаимодействия	<ul style="list-style-type: none"> Анализира примери на стилово взаимодействие между класическа, популярна музика и различни музика и джаз; Познава интерпретации на различни музикални стилове; Познава стилови взаимодействия в поп рок и джаз 	<ul style="list-style-type: none"> кавър поп рок джазрок етноджаз

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

	музиката.	
3. Музикални форми и жанрове		
3.1. Формообразуващи принципи	<ul style="list-style-type: none"> Знае формообразуващите принципи повторност, вариантност и контраст; Проследява действието на основните формообразуващи принципи. 	<ul style="list-style-type: none"> формообразуване
3.2. Прости песенни и инструментални форми	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава проста едноделна, двуделна и триделна форма 	<ul style="list-style-type: none"> музикална тема мотив, фраза, период репризност
3.3. Рондо – форма. Вариационна форма	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава и проследява елементи на рондообразно и вариационно развитие в музикални произведения. 	<ul style="list-style-type: none"> рондо вариация
3.4. Сложна триделна форма. Сонатна форма	<ul style="list-style-type: none"> Ориентира се в дяловете на сложната триделна форма като съвкупност от прости форми; Разпознава дяловете на сонатната форма; Проследява развитието на тематичния материал в сонатната форма. 	<ul style="list-style-type: none"> триделност експозиция разработка реприза
3.5. Сонатно-симфоничен цикъл. Соната и симфония	<ul style="list-style-type: none"> Познава структурата на сонатно-симфоничния цикъл; Анализира характера на частите в музикалните форми <i>симфония</i> и <i>соната</i>; Проследява съотношението на частите на класическия сонатно-симфоничен цикъл в образци на музикалните форми <i>симфония</i> и <i>соната</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> сонатно-симфоничен цикъл соната симфония
3.6. Импровизационни форми	<ul style="list-style-type: none"> Открива импровизационни форми в българския музикален фолклор; Познава джазовата импровизация; Ориентира се в импровизационните форми в популярната музика като <i>хип-хоп</i>, <i>диско</i>, <i>текно</i>, <i>хаус</i> 	<ul style="list-style-type: none"> импровизация

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

	и др.	
3.7. Песенни жанрове	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава жанровите особености на народни песни според функцията, характера на музиката и словесния текст; Открива разнообразни песенни жанрове в художествената музикална литература. 	<ul style="list-style-type: none"> вокален цикъл китка от народни песни
3.8. Инструментални и камерно-инструментални жанрове	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава жанра в творби за различни инструменти и камерни ансамбли; Анализира жанрови особености в инструменталната музика от различни епохи. 	<ul style="list-style-type: none"> клавирна миниатюра пиеса; дует, трио, квартет
3.9. Инструментален концерт	<ul style="list-style-type: none"> Анализира жанровите особености на класическия инструментален концерт; Ориентира се в жанровите особености на различни съвременни инструментални концерти. 	<ul style="list-style-type: none"> инструментален концерт каденца
3.10. Вокално-инструментални жанрове	<ul style="list-style-type: none"> Познава частите на жанра <i>меса</i>; Ориентира се в спецификата на жанровете <i>оратория</i>, <i>кантата</i>, <i>пасион</i> и <i>мадригал</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> меса оратория кантата пасион мадригал
3.11. Музикално-сценични жанрове	<ul style="list-style-type: none"> Познава структурните особености на операта и нейните жанрови разновидности; Анализира спецификата на жанра <i>оперета</i>; Различава жанровете класически и модерен балет; Знае особеностите на жанра <i>мюзикъл</i>; Определя основни характеристики на музикално-сценични жанрове. 	<ul style="list-style-type: none"> опера оперета балет мюзикъл

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

3.12. Музиката в киното, театъра и телевизията	<ul style="list-style-type: none"> Ориентира се в приложните функции на музиката; Познава жанровата специфика на театралната и киномузиката; Познава функциите на музиката в рекламата, видеоклипа, шоуспектакъла. 	<ul style="list-style-type: none"> саундтрак видеоклип филмова музика театрална музика
3.13. Форма, жанр, стил – взаимодействия	<ul style="list-style-type: none"> Посочва примери на жанров синтез в съвременната музика; Анализира творби с типични жанрови взаимодействия; Определя жанра на непознато произведение; Наблюдава типични взаимодействия между форма, жанр и стил в примери от класическата, популярната и народната музика. 	
3.14. Музика и медии	Знае спецификата на използване на музика в различни електронни медии и интернет.	<ul style="list-style-type: none"> електронна медия
4. Съвременна популярна музика		
4.1. Стили в съвременната популярна музика	<ul style="list-style-type: none"> Открива и анализира основни стилове в поп музиката; Коментира смесването на различни стилове в подходящи музикални примери; Открива първообрази на афроамерикански стилове в съвременната популярна музика; Ориентира се в стилови направления в рок музиката. 	<ul style="list-style-type: none"> джаз, блус, госпъл рок, ритъм енд блус соул, фънк хардрок класик рок алтърнатив пънк хевиметъл
4.2. Символика в популярната музика	<ul style="list-style-type: none"> Знае символичното значение на отличителните белези на поп културата. 	<ul style="list-style-type: none"> графити
4.3. Българската популярна музика през XX и	<ul style="list-style-type: none"> Знае основните направления на поп музиката в 	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

XXI век	България; • Посочва представители композитори и изпълнители в българската поп музика; • Коментира явлението <i>попфолк</i> .	• поп-фолк
5. България в световната музикална култура		
5.1. Български музикален фолклор	• Познава основните характеристики на българската народна песен и инструментална музика; • Познава и анализира образци на автентичен и обработен фолклор.	• автентичен фолклор • обработен фолклор
5.2. Етапи в развитието на българската музикална култура	• Знае появата и развитието на българското композиторско творчество; • Назовава класиците на българската композиторска школа и техните произведения в различни жанрове; • Знае имената на съвременни български изпълнители и композитори.	
5.3. Българските музиканти на световните сцени	• Познава и коментира световните успехи на българските народни певци, инструменталисти и фолклорни ансамбли; • Познава и коментира световните успехи на българските оперни певци, класически солови изпълнители инструменталисти и ансамбли; • Познава световните успехи на българското хорово изкуство; • Назовава явления от българската музикална култура с международно значение.	

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

ХОРАРИУМ ЗА МОДУЛА

Годишен брой часове за изучаване на модула в 11. клас - 36 часа

Годишен брой часове за изучаване на модула в 12. клас - 31 часа

Допълнителни уточнения за конкретния модул.

Препоръчително разпределение на часовете:

За нови знания		до 60 %
За упражнения		до 40 %
За преговор		до 5%
За обобщение		до 15 %
Практически дейности - класови срещи, концертни изяви		до 5 %
За контрол и оценка (За входно и изходно ниво)		до 5 %

ОЦЕНЯВАНЕ

Съотношение при формиране на срочна и годишна оценка:

Текущи оценки от работа в клас, участие в групови обсъждания и дискусии	25 %
Текущи оценки от домашни работи	15 %
Текущи оценки от практически задания в клас	20 %
Оценки от работа по проект	10 % -- 20%
Оценка на изходно ниво	10 %

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

Оценки от контролни и работи	10 %
Оценки от художествени изяви пред публика	10 %

ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

- Дигитална компетентност – представяне на презентации, подреждане на плейлиста, използвайки компютър, чертане на петолинии с компютър и нотопис и др.
- Езикова компетентност – проекти за интересни артефакти, доклад за историческия развой на дадена епоха от или конкретен музикант, описание на музикално събитие.
- Социални и граждански компетентности – проучване на актуален граждански въпрос и как музиката помага за изучаването му. Примери – площадни и масови събития. Протоколни прояви – символи, химни. Приложение в медицината –музикотерапия;
- Умение за учене – усвояване на правила и алгоритми, подпомагащи познавателния процес и даващи сигурност при изпълнение на процедури; демонстриране на логически умения при изразяване на аргументи и разсъждения.
- Функционална грамотност – боравене с нотен текст, анализиране на нотен текст, извеждане на логически мелодически последования.